

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა № 82

15.08.2019

საერთო მონაცემები

საქმიანობის დასახელება: ასფალტის საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია

დაგეგმილი საქმიანობის განმახორციელებელი: ღია სააქციო საზოგადოება სამშენებლო-სამრეწველო საინვესტიციო კორპორაცია აკკორდ-ის წარმომადგენლობა საქართველოში აკკორდ ჯორჯია; ქ. თბილისი, მთაწმინდის რაიონი, ბესიკის ქ.#4 მიმდებარედ (ნაკვეთი #46/10)

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. სამტრედია, ძმები გოგიების ქუჩის #13-ის მიმდებარედ

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 08.07.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „BS Group“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში ღია სააქციო საზოგადოება სამშენებლო-სამრეწველო საინვესტიციო კორპორაცია აკკორდ-ის წარმომადგენლობა საქართველოში „აკკორდ ჯორჯიას“ მიერ წარმოდგენილია ასფალტის საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

ასფალტის საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია იგეგმება ქ. სამტრედიაში, ძმები გოგიების ქუჩის N13-ის მიმდებარედ 84711 მ² ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე, რომელიც სახელმწიფო საკუთრებაა და იჯარის ხელშეკრულების საფუძველზე კორპორაცია „აკკორდ ჯორჯია“-ს მფლობელობაშია (საკადასტრო კოდი: 34.08.72.098.). აღნიშნული ტერიტორიის GPS კოორდინატებია: X -4711536, 447; Y - 5182594,28; საწარმოს ტერიტორია განთავსებულია ქ. სამტრედიის გარეუბანში, ქალაქის ცენტრალური უბნიდან სამხრეთით 1,75 კმ-ის დაშორებით, თბილისი-სენაკი-ლესელიძის ავტომაგისტრალის იმერეთის შემოვლითი გზის სამტრედია-გრიგოლეთის მონაკვეთის მიმდებარედ. მანძილი მდ. რიონამდე შეადგენს 820 მ.-ს. საწარმოს მიმდებარედ მისგან სამხრეთ-დასავლეთით 206 მ-ის დაშორებით ფუნქციონირებს ს/ს „ვისოლ პეტროლიუმ ჯორჯიას“ კუთვნილი ნავთობტერმინალი. საწარმოდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი დაშორებულია 330 მეტრით. წარმოდგენილი დოკუმენტაციით, საწარმო განთავსებულია ტექნოფენური გრუნტის საფარზე. ტერიტორიაზე ფუნქციონირებდა აგურის და ბეტონის მწარმოებელი ქარხანა.

წარმოდგენილ სკოპინგის ანგარიშში განხილულია არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები და ტერიტორიის ალტერნატივები. ალტერნატივის შერჩევასა და მხედველობაში იქნა მიღებული შემდეგი გარემოებები: საპროექტო ტერიტორიის სიახლოვე

ავტომაგისტრალთან, საპროექტო ტერიტორიის ფუნქციონალური სტატუსი, დაშორება დასახლებული პუნქტიდან, ელექტრომომარაგების და ბუნებრივი აირით მომარაგების ქსელთან სიახლოვე, საშიში გეოლოგიური პროცესის განვითარების დაბალი რისკი.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებულია ბეტონის მწარმოებელი კვანძი. დასავლეთ ნაწილში განთავსებულია ტრანსპორტისა და აღჭურვილობის ეზო აღნიშნული გზის მშენებლობაზე გამოყენებული სატრანსპორტო საშუალებებისათვის, რომელიც გამოიყენება ასფალტის საწარმოს სატრანსპორტო საშუალებებისათვის. გადახურულ ტერიტორიაზე მოხდება ავტოტრანსპორტის მცირე სარემონტო სამუშაოების შესრულება. ცენტრალურ ნაწილში ფუნქციონირებს ლითონის შედუღების საამქრო. ტერიტორიის სამხრეთით და სამხრეთ-აღმოსავლეთით განთავსებულია სადრენაჟე არხები, სადაც მოხდება სანიაღვრე წყლის ჩადინება. ავტოგასამართი სადგურის მოწყობა დაგეგმილია ავტოსადგომის მიმდებარედ.

საწარმო იქნება მობილური ტიპის, სადაც ყველა ტექნოლოგიური პროცესი ავტომატიზირებულია და მართვა ხორციელდება მართვის კაბინიდან ოპერატორის მიერ. საწარმოში საწვავად წლიურად გამოიყენება 500 ტონა დიზელი. საწარმოში დაგეგმილია სხვადასხვა ტიპის და დანიშნულების ასფალტის მიღება, რისთვისაც გათვალისწინებულია 80 ტ/სთ მაქსიმალური საპროექტო წარმადობის, გერმანული წარმოების „LINTEK CSD1500“ დასახელების მობილურ ტიპის ასფალტის დანადგარის გამოყენება.

საწარმო გეგმავს წლიურად 80 000 ტონა ასფალტის წარმოებას, რისთვისაც გამოყენებული იქნება: ფრაქცია 5-0 26700 ტ, ფრაქცია 8-5 19000ტ, ფრაქცია 16-8 13000ტ, ფრაქცია 22-16 12500, მინერალური ფხვნილი 4600ტ, ბიტუმი 4200 ტონა. საწარმო იმუშავებს წლიურად 250 სამუშაო დღე, 8 საათიანი გრაფიკით. დასაქმდება 15 ადამიანი, ძირითადად ადგილობრივი მოსახლეობა.

საწარმოში ინერტული მასალების შემოტანა მოხდება ავტოთვითმცლელელებით და ფრაქციების მიხედვით განაწილდება შესაბამის საწყობებში. საწარმოში გამთბარი (თხევად აგრეგატულ მდგომარეობაში) ბიტუმის შემოტანა განხორციელდება ავტომანქანებით და მოთავსდება სპეციალურ მიწისზედა რეზერვუარებში (ბიტუმსაცავებში). ობიექტზე დამონტაჟდება 80 მ³ მოცულობის ოთხი ბიტუმსაცავი, რომელიც აღჭურვილი იქნება დახურული მილების სისტემით, რაც უზრუნველყოფს თერმული ზეთის უწყვეტ ცირკულაციას. საწარმოში მინერალური ფხვნილის შემოტანა მოხდება ავტომანქანებით და პნევმატურად ჩაიტვირთება ასფალტმემრევის სილოსში, საიდანაც საჭიროებისამებრ მიეწოდება შემრევ დანადგარს. სილოსი აღჭურვილი იქნება სახელოიანი ფილტრით და მტვერდამჭერით.

ტექნოლოგიურ პროცესის საწყის ეტაპზე ინერტული მასალები იყრება ინერტული მასალების საწყობში ფრაქციული შემადგენლობის მიხედვით, საწყობიდან ავტოთვითმცლელის საშუალებით იყრება ინერტული მასალების მიმღებ ღია ბუნკერში, საიდანაც დოზირებულად გადადის ღია ლენტურ ტრანსპორტიორზე, რაც უზრუნველყოფს ნედლეულის ტრანსპორტირებას და განთავსებას საცერზე. საცერში არსებული ქვიშა-ღორღი იტვირთება მბრუნავ საშრობ დოლში, სადაც ხდება გამოშრობა და მასალების დაქუცმაცება. ტექნოლოგიური პროცესის ამ ეტაპზე წარმოქმნილი მტვრის ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევის შემცირებისა და ტექნოლოგიური დანაკარგის თავიდან აცილების მიზნით, დანადგარზე დამონტაჟებულია

ჰაერის გამწმენდი სისტემა. ტექნოლოგიური ციკლის შემდეგ ეტაპზე საშრობი დოლიდან გამოსული ინერტული მასალები განაწილდება სხვადასხვა ზომის ფრაქციებად და სპეციალურ სასწორებზე ხდება მასის დოზირება წინასწარი რეცეპტის მიხედვით. შემდეგ ეტაპზე ასფალტემრევ დანადგარში ხდება ნედლეულის ბიტუმთან და მინერალურ ფხვნილთან შერევა. საბოლოოდ ნედლეული გადადის სპეციალურ ბუნკერში, საიდანაც მოხდება ავტოტრანსპორტით მზა პროდუქციის რეალიზაცია.

საწარმოს დაგეგმილი აქვს ასევე წელიწადში 100 000 ტონა ბეტონის წარმოება. ბეტონის წარმოება ხდება ერთი ბეტონშემრევი დანადგარით, რომელშიც ინერტული მასალები დოზირებულად იყრება კოვშიანი ტრაქტორის საშუალებით. ცემენტი მიეწოდება ცემენტის ორი სილოსიდან. შემრევ დანადგარში წყლის მიწოდება ხდება ტერიტორიაზე არსებული ჰაბურდილიდან. ბეტონის ინგრედიენტების წილობრივი მონაცემებია: ინერტული მასალები - 70000 ტონა, ცემენტი - 20000 ტონა და წყალი - 10000 ტონა. ბეტონის გაცემა ხდება საწარმოს კუთვნილ 3 ავტომანქანაზე მიქსერით. ბეტონი გამოიყენება ტერიტორიაზე არსებული ბეტონის ნაკეთობების საწარმოში. ბეტონის ნაკეთობების საწარმოში იწარმოება არმატურის შემადგენელი კონსტრუქციები, სადაც გამოყენებულია ლითონის აირული ჭრის დანადგარი, ხოლო არმატურის აწყობისათვის გამოყენებულია ხელის შესადუღებელი აპარატი ცალობითი ელექტროდებით. ბეტონი ჩაისხმევა ხის ინვენტარულ ყალიბებში, სადაც წინასწარ ჩალაგებულია არმატურა.

ავტოგასამართი სადგურის მოწყობა დაგეგმილია ავტოსადგომის მიმდებარედ. ავტოგასამართი სადგური დაკომპლექტდება დიზელის საწვავის რეზერვუარით და ავტოგასამართი სვეტებით, რაოდენობით 2-3.

ტერიტორიის სამხრეთით და აღმოსავლეთით განთავსებულია ორი სადრენაჟე არხი, რომლებიც ერთმანეთთან დაკავშირებულია ორი არხით. აღნიშნულ არხებში მოხდება სანიაღვრე წყლების ჩადინება.

ნედლეულის მიღება-დასაწყობების დროს საწარმოს ტექნოლოგიურ ციკლში ადგილი ექნება ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების (ინერტული მასალის მტვერი, ნახშირწყალბადები, აზოტის დიოქსიდი, ნახშირჟანგი და ნახშირორჟანგი, გოგირდოვანი ანჰიდრიდი, ჭვარტლი) გაფრქვევას.

ასფალტის საწარმოში წყლის გამოყენება დაგეგმილია ბეტონის წარმოებაში და სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით. წყალაღება მოხდება ტერიტორიაზე მდებარე ჰაბურდილიდან. ჰაბურდილის წყალი დაგროვდება რეზერვუარებში. სამეურნეო-ფეკალური წყლების ჩაშვება გათვალისწინებულია საასენიზაციო ორმოში, რომელის გატანა განხორციელდება შესაბამისი სამსახურის მიერ ხელშეკრულების საფუძველზე. სანიაღვრე წყალი დაბინძურდება მხოლოდ შეწონილი ნაწილაკებით და დაგროვდება სადრენაჟე არხში, რომლის პარამეტრები აკმაყოფილებს წარმოშობილი სანიაღვრე წყლების რაოდენობას.

საწარმოს მოწყობის სამუშაოების დროს ხმაურის წარმომქმნელი წყაროა სამშენებლო მასალის ტრანსპორტირებისას გამოყენებული მძიმე ტექნიკა ავტოთვითმცლელის სახით.

საქმიანობის განხორციელების პროცესში გარეულ ცხოველებზე მოსალოდნელია მცირე უარყოფითი ზემოქმედება (განსაკუთრებით ფრინველებზე), რაც უკავშირდება ხმაურის გავრცელებას.

საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელია წარმოიქმნას ინერტული მასალების ნარჩენები, რომლის საერთო რაოდენობა 10 მ³-ს არ აღემატება, ასევე სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენები.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე 2019 წლის 29 ივლისს, ქ. სამტრედიის მერიის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში გაიმართა აღნიშნული პროექტის სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა. საჯარო განხილვაზე დამსწრე საზოგადოების მხრიდან პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები/მოსაზრებები არ დაფიქსირებულა. ასევე საზოგადოების მიერ ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები სამინისტროში არ წარმოდგენილა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზშ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**
4. **გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
  - პროექტის აღწერა;
  - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
  - საწარმოს განთავსების ტერიტორიის GIS კოორდინატები;

- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტერიტორიის შერჩევის ალტერნატივები, ტექნოლოგიური ალტერნატივები, გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივის დეტალური აღწერა;
- საწარმოს ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით), მდინარემდე და სხვა უახლოეს ობიექტამდე;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- საწარმოს განთავსების ადგილის გარემოს არსებული მდგომარეობის აღწერა;
- ინფრასტრუქტურული ობიექტების აღწერა;
- საწარმოს ექსპლუატაციის რეჟიმი;
- ტექნოლოგიური სქემა (საწარმოო პროცესი) და ტექნოლოგიურ ციკლში გამოყენებული დანადგარების აღწერა;
- საწარმოს აგრეგატები და მათი პარამეტრები;
- საწარმოს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი);
- ინფორმაცია წარმოებული პროდუქციის რაოდენობის შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების, ნედლეულის შემოტანის და გატანის (სიხშირის) შესახებ (ტრანსპორტირების გეგმა);
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიამდე მისასვლელი გზის შესახებ;
- ინფორმაცია ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ავტოტრანსპორტის შესახებ;
- ინფორმაცია ნედლეულის დასაწყობების შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო სილოსების შესახებ (ტიპები და მოცულობა);
- მტვერდამჭერი სისტემის დახასიათება;
- აირგამწმენდი სისტემის პარამეტრები, ეფექტურობა;
- წყალმომარაგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (რაოდენობა, ტექნიკური გადაწყვეტა)
- სამეურნეო ფეკალური, სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხები (გაწმენდა, ჩაშვება);
- საწარმოს გენერალური გეგმა;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- ბიტუმის რეზერვუარების რაოდენობა, მოცულობა და საწარმოში განთავსების ადგილი;
- ინერტული მასალებით, ბიტუმით და მინერალური ფხვნილით მომარაგება;
- საწარმოს ელექტროენერგიით და ბუნებრივი აირით მომარაგება;
- ინფორმაცია მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ნარჩენების შესახებ;
- ნარჩენების მართვის გეგმა;
- საწარმოს მოწყობის ეტაპზე და ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი საკითხები;
- საწარმოს სამშენებლო სამუშაოების ხანგრძლივობა;
- ინფორმაცია სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული ტექნიკის შესახებ;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს საქმიანობის ეტაპზე, ემისიები ნედლეულის მიღების და დასაწყობებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ხმაურის გავრცელების დონეების გაანგარიშება;
- ზემოქმედება ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისას შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრით;
- ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- მცენარეულ საფარსა და ჰაბიტატების მთლიანობაზე ზემოქმედება, ცხოველთა სამყაროზე ზემოქმედება (მათ შორის წითელი ნუსხის) და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- შესაძლო ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ რისკებზე, საწარმოს ექსპლუატაციის და ტრანსპორტირების ეტაპზე შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა;
- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ნიადაგზე და შესაძლო დაბინძურება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ზედაპირულ და მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებების და შენიშვნების შეფასება;
- ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის გეგმა;
- საპროექტო ტერიტორიის გეოინფორმაციული სისტემების (.shp) ფაილები.

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის 28-ე გვერდზე საქმიანობის განმახორციელებელი კომპანიის დასახელება მითითებულია შეცდომით (შპს „ს.რ ბელგიური ჯგუფი“). აღნიშნული ხარვეზი საჭიროებს კორექტირებას გზშ-ს ანგარიშში.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში ღია სააქციო საზოგადოება სამშენებლო-სამრეწველო საინვესტიციო კორპორაცია აკკორდ-ის წარმომადგენლობა საქართველოში „აკკორდ ჯორჯიას“ მიერ წარმოდგენილ „ასფალტის საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტზე **სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.